

ENTA 2021. a tegevusaruanne

2017. aastal asutatud Eesti Noorte Teaduste Akadeemia (ENTA) on iseseisev mittetulundusühing, mille eesmärgiks on esindada Eesti noorte teadlaste huve, panustada teaduse ja ühiskonna arengusse ning selgitada ja suurendada teaduse rolli ühiskonnas. ENTA liikmed on väljapaistvad ja aktiivsed doktorikraadiga kuni 41-aastased teadlased.

Organisatsiooni administratiivsed tegevused. Oluliseks versta-postiks ENTA kui organisatsiooni arengus oli **Teaduste Akadeemiaga (TA) assotsieerumine** (14.12.2021), **uue juhatuse ning uute tegevliikmete valimine**. ENTA uueks presidendiks on Maarja Grossberg, asepresidentideks Ester Oras ja Helen Eenmaa, finantsjuhiks Innar Liiv ning kommunikatsioonijuhiks Marju Raju.

ENTA korraldas 2021. aastal **neli üldkoosolekut**: 10.06, 29.10, 22.11 ja 3.12. Juunikuisel üldkogul kinnitati tegevusaruanne, valiti uus juhatus ja korraldati ajurünnak vaktsiiniteemaliste videote koostamiseks. 29.10 ja 22.11 toimunud üldkoosolekutel täpsustas ENTA oma põhikirja ning kinnitas uue tegevliikmete vastuvõtmise korra eesmärgiga tagada ENTA liikmeskonnas tasakaalustatud teadusvaldkondade, sugude ja eri tüüpi institutsionaalse kuuluvusega teadlaste esindatus.

Detsembri üldkoosolekul valis ENTA **13 uut tegevliiget**: Erik Abner, Kaur Alasoo, Mihkel Kama, Vladimir Kuts, Triin Laisk, Miina Norvik, Sander Pajusalu, Sille Pihlak, Jaak Sikk, Tõnn Talpsepp, Martin Thalfeldt, Toomas Vaimann ja Aro Velmet. Uute tegevliikmete volitused algavad 1.07.2022 ning kokku on ENTAs 33 tegevliiget.

Rahvusvaheline koostöö. ENTA liitus Euroopa noorte teaduste akadeemiate **teadusnõukoguga YASAS** (Young Academies Science Advice Structure; 22.06.2021). YASAS teeb koostööd ja on liitumas Euroopa akadeemiate teadusnõukoguga SAPEA (Science Advice for Policy by European Academies), millel on oluline roll Euroopa Komisjoni teadusnõustamises. ENTAt esindab YASASe tegevuses H. Eenmaa. Lisainfo: <https://www.akadeemia.ee/euroopa-noorte-akadeemiad-soovivad-suurendada-oma-panust-teadusnoustamisse/>.

Poliitikakujundamisele suunatud tegevused. ENTA esindajad osalesid mitmetes teaduspoliitika ja hindamiskomisjonides: I. Liiv HTM **teaduspoliitika komisjonis**, M. Kadastik ETAg **hindamiskoguga nimetamiskogus**, M. Raju Sotsiaalministeeriumi soolise võrdõiguslikkuse nõukogu soolise ja seksuaalse ahistamise ennetamise **töörühmas**, L. Milani ja E. Tempel ETAg **hindamiskogus**, T. Sepp Novaatori nõukogus ja **teaduse populariseerimise rakkerühmas**, E. Heinsalu ja M. Grossberg **TAKS muutmise juhtrühmas**, H. Eenmaa TA ja ENTA ühise esindajana **TAKS üldise ülesehituse töörühmas**, K. Tiidenberg ja H. Eenmaa **TAKS teaduseetika töörühmas**, E. Oras **ETAg teadusrahastuse ad hoc töörühmas**. Els Heinsalu ning Karin Kogermann L'oreal Baltic/UNESCO Naised teaduses (Women in Sciences) komisjoni töös.

Augustis osalesime **Arvamusfestivalil**: K. Tiidenberg arutelus naiste teadustöö ja teaduselu üle; R. Küngas arutelus vesinikumajanduse ja kliimanetraalsuse üle; M. Kadastik arutelus roheleppe ja kõrghariduse teemal. K. Tiidenberg juhtis ka paneeli "Teadlane kui kriisiaja suunamudija".

Oktoobris aitas ENTA korraldada kaheksandat teaduspoliitika **konverentsi „Teadus kui Eesti arengumootor (VII). Kuidas targalt roheliseks pöörata”**. T. Sepp esines konverentsil ettekandega ning ENTA valmistas koostöös ETAg ja Color Mediaga konverentsile **viis 1-minutist videoklippi**, milles eri distsipliin esindavad noorteadlased tutvustasid rohepöördega seotud teemasid. Videod ja lisainfo: <https://novaator.err.ee/k/rohepoore>

ENTA osales Ester Orase eestvedamisel Eestis esmakordselt **Naised Teaduses Päeva korraldamisel** (11.02.2021), mis leidis kajastamist nii sotsiaalmeedia kui tavameedia kajastustes (sh **intervjuud Terevisioonis ja Kuku raadios**).

2021. a hindas ENTA ekspertkomisjon Arengukoostöö Ümarlaua **rohenügemise projektis** keskkonnaühenduste tehtud soovitusi rohepöördele kaasaitamiseks. Lisainfo:

<https://www.terveilm.ee/leht/teabekeskuse-teemad/rohenugimine/>

Teaduse populariseerimine:

(1) Kõige mõjukamaks ettevõtmiseks kujunes K. Tiidenbergi eestvedamisel ENTA **koroonaviiruse vastu vaksineerima kutsuvate videote** loomine, milleks saadi rahastus teaduse populariseerimise projektikonkursilt. Videoloomes osalesid ENTA liikmetest T. Sepp, L. Milani, K. Tiidenberg, J. Aru ja ENTA välistena Piia Jõgi, Deniss Sõritsa, Uku Haljasorg ja Erik Abner. Videod leidsid arvuka vaatajaskonna ning positiivse vastukaja. Videosid jagasid oma Facebooki kontodel ka Eesti Vabariigi president Alar Karis ning ministrid Tanel Kiik ja Liina Kersna. Detailsem ülevaade [siin](#).

(2) ETAgil 2021 teaduse populariseerija auhinna sai Jaan Aru ning Tuul Sepp valiti teadusajakirjanduse sõbraks.

(3) Teadlaste Öö raames **osalesid ERRi sarjas Teaduse Superkangeased** M. Grossberg, K. Mõtus, K. Ojavee, E. Oras, L. Tedersoo, J. Aru; lisaks pidasid Vikerraadios tunniajalise teadusteemalise **loengu** E. Oras ja J. Aru. Teadlaste öö raames esilinastunud filmi “Sandra saab tööd” eel osales M. Grossberg **vestlusringis** filmi lavastaja Kaupo Kruusiaguga, ENTA liikmete muljed filmi kohta võttis **filmiarvustusena** kokku M. Raju ajalehes Sirp.

(4) **Ühine arvamuskirjandusartikkel:** <https://epl.delfi.ee/artikkel/93162043/noorteadlased-protestivad-maskivajaduse-eitamise-ole-teaduslik>

(5) L. Tedersoo eestvedamisel avaldati esimene **ühine teaduskirjandusartikkel** andmete kättesaadavusest erinevates valdkondades.

Tedersoo, Leho; Kungas, Rainer; Oras, Ester; Köster, Kajar; Eenmaa, Helen; Leijen, Äli; Pedaste, Margus; Raju, Marju; Astapova, Anastasiya; Lukner, Heli; Kogermann, Karin; Sepp, Tuul (2021). Data sharing practices and data availability upon request differ across scientific disciplines. *Scientific Data*, 8 (192), 1–11. DOI: 10.1038/s41597-021-00981-0.